

Силабус дисципліни

Соціологія

Рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти

Ступінь вищої освіти – молодший бакалавр

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Рік навчання: II, Семестр: 3

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник

Доцент кафедри психології та соціальної роботи,
кандидат соціологічних наук **Біскуп Віталій Степанович**

Контактна інформація

vbiskup@gmail.com, 0975103902

Загальна інформація про дисципліну

Опис дисципліни

Соціологія – багатопланова, фундаментальна дисципліна, яка є базою для досягнення основ людського життя, виступає передумовою формування соціального мислення, наукового обґрунтування та аналізу суспільства, його законів та рушійних сил. Актуальним для сьогодення є використання всієї різноманітності соціологічної думки, за допомогою якої можливе успішне досягнення природи соціальних процесів і структур, всебічного роз'яснення напруженості та конфліктів у суспільстві, різноманітних чинників, котрі так чи інакше, визначають соціальну поведінку людей та розвиток суспільства. На загальносоціологічному рівні досліджуються проблеми соціально-філософського осмислення найзагальніших питань розвитку та функціонування суспільства у цілому та місця в ньому людини, питання побудови соціальних структур та процесів. В центрі уваги теоретичної соціології перебувають різноманітні концепції, що розглядають суспільство як соціальну систему у її статичному та динамічному вимірах. Війни та соціальні збурення, зародження та падіння загальнолюдських цінностей, становлення й занепад соціальних інститутів, проблеми великих груп людей й життєві колізії окремої особистості – ці та інші питання цікавлять соціологію як науку і кожного соціолога зокрема, який перебуває у вирі щоденних соціальних взаємодій.

Предметом дисципліни «Соціології» є структурний розгляд суспільства як цілісної соціальної системи. Вивчення соціології допоможе сформувати у майбутніх спеціалістів соціологічне мислення та культуру, сформувати алгоритм з'ясування природи соціальних процесів та явищ. Вивчення зальної соціологічної теорії розширює нашу уяву та відкриває нові перспективи щодо джерел нашої власної поведінки.

Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліна:

1. Здатність до діяльності з попередження соціальних ризиків, складних життєвих обставин, запобігання та вирішення соціальних конфліктів.
2. Здатність вивчати соціальну проблему за допомогою методів дослідження в умовах конкретної ситуації.
3. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.
4. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Результати навчання. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

Пререквізити та постреквізити дисципліни.

Для опанування соціології студентам необхідно володіти знаннями в галузі соціогумітарних дисциплін,

які спрямовані на дослідження різних сторін життєдіяльності людини (біологія, історія, валеологію тощо). Вивчення соціології є базовими для наступного опанування дисциплін, які пов'язані з аналізом політичних, економічних, соціокультурних особливостей суспільного розвитку, управлінням соціальними процесами як на мікро-, так і на макрорівнях. Знання соціально-психологічних закономірностей поведінки людей, перебігу внутрішньо-групових взаємодій, конфліктогенних параметрів комунікації сприятимуть опануванню дисциплін, сфокусованих на аналізі проблем «людина-людина».

Структура дисципліни

Години (лек. / сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Соціологія як наука про суспільство	Розуміти значення соціологічного знання у сучасному суспільстві, оперувати базовими соціологічними категоріями задля фахового опису соціальної реальності	Поточне опитування
4 / 2	Проблема класифікацій соціологічних теорій і вчень. Класики соціології	Орієнтуватися в передумовах виникнення соціології, розуміти значення соціологічного знання для пізнання специфіки функціонування суспільства.	Написання есе
2 / 2	Соціальна дія та соціальна взаємодія. Поняття, сутність і специфіка соціальної діяльності.	Бути готовим до комунікації в різних соціальних ситуаціях та вирішувати конфлікти у міжособистісних взаємодіях.	Кейси
2 / 2	Мала група: сутність, типи, основні характеристики.	Виявляти ключові закономірності функціонування малої групи, вміти діагностувати і виявляти зони внутрішньо-групового напруження й вирішувати групові проблеми.	Опрацювання психодіагностичних методик
4 / 2	Особистість у системі соціальних взаємодій.	Аналізувати власне життя у контексті процесів соціалізації, бути здатним вибудовувати стратегії взаємодії з іншими людьми, готовим приймати відповідальні рішення в різноманітних життєвих ситуаціях	Тести, питання
2 / 2	Соціальні статуси та соціальні ролі особистості.	Вміти визначати своє місце у просторі соціальних статусів, розуміти відмінності між поняттями «соціальний статус» і «соціальна роль», усвідомлено визначати життєві пріоритети,	Складання схем, робота з генограмою
4 / 2	Суспільство як соціальна система. Основні підсистеми суспільства	На основі соціологічного мислення вміти аналізувати підсистеми суспільства та здійснювати порівняльний аналіз закономірностей функціонування різних типів суспільств, ідентифікувати інституційні проблеми й володіти системним баченням їх врегулювання.	Тести, питання
2 / 2	Соціальні інститути та їх роль у життєдіяльності суспільства.	Вміти аналізувати соціально-важливі проблеми та процеси, обирати правильні соціальні орієнтири і організувати свою діяльність відповідно до цих орієнтирів, передбачати наслідки прийнятих рішень для себе і оточуючих, здатність використовувати ресурси соціального оточення і особистісні ресурси	Кейси

2 / 2	Соціальна стратифікація та соціальна мобільність у суспільстві.	Вміти конструювати стратифікаційний профіль суспільства, розуміти механізми соціального розшарування, визначати ліфти соціального просування у суспільствах з різними стратифікаційними системами.	Поточне опитування, кейси
2 / 2	Соціальні зміни. Чинники соціальної стабільності та соціальної нестабільності.	Здатність розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного суспільства, усвідомлювати небезпеки і загрози, що виникають у цьому процесі, дотримуватися основних вимог інформаційної безпеки.	Тести, питання
4 / 4	Методи проведення та організації конкретного соціологічного дослідження	Вміти розробляти програму конкретного соціологічного дослідження, орієнтуватись в інструментах отримання соціологічної інформації, розумітися на побудові вибірки, читанні первинної соціологічної інформації.	Робота з програмним забезпеченням, складання таблиць

Літературні джерела

1. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А.В. Фурман, В.С.Біскуп, О.С. Морщакова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 354с.
2. Соціологія. Збірник кейсів:навч.-метод. Посіб./уклад.: О.Є. Коваль, А.Н. Гірняк, Т.Л. Надвична, В.С. Біскуп; за заг. ред. А.В. Фурмана. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2017. – 53с.
3. Майерс Д. Социальная психология. – 7-е изд. – СПб.: Питер, 2016. – 800 с.
4. Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок (Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2018. – 301 с.
5. Гіденс Е. Соціологія. / Е. Гіденс / пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; наук. ред. О. Іващенко. – К.: Основи, 2017. – 726 с.
6. Паніотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2016. – 270 с.
7. Oxford Dictionary of Sociology (2018) 5th Edition. Oxford University Press

Політика оцінювання

1 Пропущені заняття з поважних причин мають бути підтверджені офіційним документом (лікарняним листом, довідкою з деканату тощо). У випадку, якщо кількість пропущених занять з поважних причин становить більше 50%, студент зобов'язаний самостійно опрацювати пропущені теми і звітуватись перед викладачем у встановленому порядку.

2. Починаючи з другого заняття, на якому студент був відсутній без поважних причин, він зобов'язаний його відпрацювати у встановленому порядку.

3. Якщо студент на практичному занятті отримав незадовільну оцінку (1-59 балів) він зобов'язаний ліквідувати заборгованість у встановленому порядку.

4. У випадку не ліквідованої заборгованості (п. 1-3) студент не допускається до проміжного та підсумкового контролю знань.

5. Порядок ліквідації заборгованостей пропущених занять погоджується між викладачем та студентом і може бути виконана у вигляді усної Perezдачі, підготовки короткого повідомлення на практичному занятті чи розгорнутого реферату на певну тему.

6. У випадку, якщо на одному з проміжних контролів знань (М1, РКР, КПІЗ) студент отримав незадовільну оцінку (1-59 балів), він зобов'язаний ліквідувати заборгованість до дати наступного контролю знань, але не пізніше, ніж за 3 три дні до цієї дати. Модуль 1, пропущений без поважних причин чи складений у діапазоні від 1 до 59 балів, оцінюється у діапазоні від 1 до 70 балів, з поважних причин – у діапазоні від 1 до 100 балів. Допуск до Perezдачі ректорської контрольної роботи, пропущеної без поважних причин чи складеної на незадовільну оцінку, здійснюється по заяві, яка візується першим проректор ТНЕУ і оцінюється не вище ніж у 60 балів. Якщо відсутність на РКР була з поважних причин, допуск до її написання здійснюється по заяві, яка візується першим

проректор THEU і оцінюється у діапазоні від 1 до 100 балів. У випадку не здачі студентом попереднього модульного завдання до наступного він не допускається.

7. Поточна успішність студента враховується під час оцінювання проміжного та підсумкового контролю знань.

Форми поточного та підсумкового контролю

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%

Шкала оцінювання студентів

За шкалою THEU	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)